

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling CITAVERDE College

Uitgangspunten :

- Wettekst van 4 maart 2013 in het Staatsblad.¹
- Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling²

Aanleiding voor het basismodel meldcode³

Sinds 1 juli 2013 zijn organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren op grond van de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht om een meldcode te hanteren¹. De meldcode richt zich op huiselijk geweld en kindermishandeling, daaronder ook begrepen seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking, eengerelateerd geweld, oudermishandeling (kind-oudergeweld), ouderenmishandeling en huwelijksdwang.⁴

Verplichtingen van instellingen en beroepskrachten

In het kader van de Wet verplichte meldcode hebben *instellingen* de plicht om:

- te beschikken over een meldcode die aan de wettelijke eisen voldoet, én
- om de kennis over en het gebruik van de meldcode binnen de eigen organisatie te bevorderen.

Van *individuele beroepskrachten* die werkzaam zijn voor een instelling waar een meldcode is vastgesteld, wordt verwacht dat zij het stappenplan van de meldcode volgen als zij huiselijk geweld of kindermishandeling signaleren, of als ze vermoeden dat hiervan sprake is.

Waarom is de meldcode aangepast per 1 januari 2019?

Het doel van de aanpassing van de meldcode is om te zorgen dat slachtoffers van huiselijk geweld of kindermishandeling zo snel en duurzaam mogelijk in veiligheid komen, door Veilig Thuis op tijd op de hoogte te brengen van de situatie.

Aan de hand van de meldcode melden beroepskrachten vermoedens van ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling bij Veilig Thuis waardoor onveilige situaties eerder in beeld komen, informatie uit verschillende meldingen kan worden gecombineerd, er gezamenlijk kan worden gekeken naar het inzetten van effectieve hulp en situaties beter kunnen worden gevolgd over een langere termijn. Afwegingskaders helpen de beroepskracht door ze houvast te geven bij de afweging of de problematiek zodanig ernstig is dat het doen van een melding als een professionele norm wordt beschouwd/noodzakelijk is. Na het doorlopen van de meldcode mag melden echter altijd.

Wat is er veranderd in de meldcode per 1 januari 2019?

In de huidige meldcode uit 2013 staan vijf stappen die een beroepskracht doorloopt als hij of zij huiselijk geweld of kindermishandeling vermoedt. Deze stappen blijven ook na 1 januari 2019 gelijk, met uitzondering van stap 4 en 5.

In stap 4 en 5 vervalt het onderscheid tussen hulp verlenen *of* melden.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2013-142.html>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/01/09/basismodel-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling>

³ De Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling bepaalt dat beroepsgroepen een wettelijk meldrecht kunnen uitoefenen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De wet geeft wijziging of aanvulling van bepalingen van andere wetten met het doel om de meldcode verplicht te stellen voor de betreffende sector (b.v. de Wmo, Jeugdwet, Wet Big, Wkkgz, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs).

⁴ *Begripsomschrijving van huiselijk geweld en kindermishandeling*: In het basismodel is voor het begrip *kindermishandeling* en voor het begrip *huiselijk geweld* aansluiting gezocht bij de eenduidige begripsomschrijvingen in respectievelijk de Jeugdwet, artikel 1.1 en in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, artikel 1.1.1. Daarbij geldt dat het ook als een vorm van kindermishandeling wordt gezien als een kind getuige is van huiselijk geweld tussen zijn ouders of tussen andere huisgenoten. Onder de begripsomschrijving van huiselijk geweld vallen uitdrukkelijk ook: huwelijksdwang, eengerelateerd geweld, vrouwelijke genitale verminking, ouderenmishandeling, geweld tegen ouders en seksueel geweld.

De beroepskracht neemt in de nieuwe situatie twee losse besluiten:

1. Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?
2. Is zelf hulp bieden of organiseren ook (in voldoende mate) mogelijk?

Als hulpmiddel om te komen tot het besluit om te melden is het per 1 januari 2019 verplicht om als beroepskracht een afwegingskader te gebruiken in stap 4 en 5 van de meldcode. In dit afwegingskader staan vijf vragen die de beroepskracht helpen bij het bepalen of een melding bij Veilig Thuis wel of niet noodzakelijk is. Dit is in ieder geval noodzakelijk als er vermoedens zijn van acuut of structureel huiselijk geweld of kindermishandeling.

Video: Verbeterde meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

De video is hier te downloaden:

- [HD MP4-video Video | 02-07-2018 | mp4](#)
- [WebM-video Video | 02-07-2018 | webm](#)
- [Ondertitelingsbestand Caption | 02-07-2018 | srt](#)

Door de aanpassing van de meldcode komen signalen en vermoedens van ernstig huiselijk geweld of kindermishandeling eerder en vaker in beeld bij Veilig Thuis. Ook wanneer de professional zelf hulp kan bieden of organiseren. Een melding doen betekent immers niet dat de professional de hulpverlening overdraagt, maar dat hij samen met Veilig Thuis werkt aan veiligheid voor het slachtoffer.

Met de aanpassing Meldcode werken we samen aan een betere aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Meer informatie vind je op de website van de Rijksoverheid.

In het cascademodel van zorg CITAVERDE vinden we op niveau 1 de mentor, vakdocenten en de klas.

Signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling worden op 2 manieren doorgeleid:

- A. De vakdocent bespreekt zijn zorgen met de mentor.
- B. Tijdens de structurele leerlingbespreking worden signalen gedeeld over dit onderwerp.
- C. Incidentele signalen komen via externen of leerlingen bij medewerkers

In samenspraak met en ondersteuning van de interne zorgfunctionarissen worden de signalen geanalyseerd en de 5 stappen van de meldcode doorlopen.

Daarbij worden de bovengenoemde beleidsdocumenten gehanteerd als vraagbaak.

In dit proces spelen de LC onderwijs en de zorgcoördinator een coördinerende rol.

De beslissing om te melden wordt op het niveau van het intern zorgoverleg genomen. Ook wordt in dat overleg de taakverdeling afgesproken. De mentor blijft in principe de contactpersoon voor ouders en kind.

De 5 stappen:

1. In kaart brengen van de signalen.

Als een beroepskracht signalen opvangt van huiselijk geweld of kindermishandeling, wordt van hem als eerste stap gevraagd deze signalen in kaart te brengen. Hij legt de signalen vast, evenals (de uitkomsten van) de gesprekken die hij over de signalen voert, de stappen die hij zet en de besluiten die hij neemt. Ook de gegevens die de signalen weerspreken worden vastgelegd.

2. Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis of een deskundige op het terrein van letselduiding

De tweede stap is het overleg over de signalen. Om de signalen die in kaart zijn gebracht goed te kunnen duiden, is overleg met een deskundige collega noodzakelijk. Te denken valt bijvoorbeeld aan de intern begeleider of het zorg- en adviesteam van de school. Zo nodig kan op basis van anonieme cliëntgegevens Veilig Thuis worden geraadpleegd. In die gevallen waarin er behoefte bestaat aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak van) letsel kan de vertrouwensarts van Veilig Thuis, of een forensisch geneeskundige om advies worden gevraagd.

Veilig Thuis: (advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling.
Voorheen AMK en SHG) Centraal nummer 0800- 2000

Veilig Thuis Noord- en Midden Limburg
Prinsenstraat 4, 5913 ST Venlo.
E-mail info@veiligthuisnml.nl

Voor hulp kunnen mensen bellen met: 0800-2000 (gratis, 24 uur per dag bereikbaar) of +31 703119007 als u vanuit het buitenland ons wilt bereiken. Bij direct gevaar, bel 112. Voor professionals: 088-0072975

Veilig Thuis Zuid-Limburg
Postbus 2022, 6160 HA Geleen. contact@veiligthuiszl.nl ,
Email contact@veiligthuiszl.nl

Bij twijfel of zorgen kunnen mensen bellen met: 0800 2000 (gratis, 24 uur per dag bereikbaar). Bij direct gevaar, bel 112. Voor professionals 046- 8506640

3. Gesprek met de leerling/student.

Na het collegiaal overleg en eventueel het adviesgesprek met Veilig Thuis, volgt een gesprek met de leerling/student. Omdat openheid een belangrijke grondhouding is in de verschillende vormen van dienstverlening aan de leerling/student, wordt in het stappenplan zo snel mogelijk contact gezocht met de leerling/student (of met zijn ouders) om de signalen te bespreken. Soms zal het vermoeden door het gesprek worden weggenomen. Dan zijn de volgende stappen van het stappenplan niet nodig.

- Gesprek met de ouders – bij minderjarigheid van de betreffende persoon én indien de situatie van de casus dit toelaat.

In het gesprek met de cliënt gaat het erom dat de beroepskracht:

- uitleg geeft over het doel van het gesprek;
- de signalen bespreekt, dit wil zeggen de feiten die hij heeft vastgesteld en de waarnemingen die hij heeft gedaan;
- de leerling/student (of ouder) uitnodigt om daarop te reageren;
- en pas na deze reactie zo nodig komt met een interpretatie van wat hij heeft gezien en gehoord en wat hem in reactie daarop verteld is.

Geen gesprek met de leerling/student

In bepaalde gevallen kan worden afgezien van een gesprek met de leerling/student. Het gaat om uitzonderlijke situaties waarin er concrete aanwijzingen zijn dat *door het voeren van het gesprek* de veiligheid van een van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen.

4. Weging van het geweld of de kindermishandeling

Na de eerste drie stappen beschikt de beroepskracht al over redelijk veel informatie: de beschrijving van de signalen die hij heeft vastgelegd, de uitkomsten van het gesprek met de cliënt en het advies van deskundigen. In stap 4 komt het erop aan dat de beroepskracht deze informatie weegt. Deze stap vraagt van de beroepskracht dat hij het *risico* op huiselijk geweld of kindermishandeling inschat, evenals de *aard en de ernst* van dit geweld.

Beschikt de organisatie of beroepsgroep over een risicotaxatie-instrument, dan gebruikt de beroepskracht dit instrument bij zijn weging.

Bij twijfel over de risico's, de aard en de ernst van het geweld en bij twijfel over de vervolgstap moet *altijd* (opnieuw) advies worden gevraagd aan Veilig Thuis.

5. Beslissen: Hulp organiseren of melden

Na de weging van stap 4 komt de beroepskracht die binnen de instelling verantwoordelijk is voor de beslissing over het al dan niet doen van een melding, zo nodig ondersteund door deskundigen, tot een besluit: zelf hulp organiseren of een melding doen. Waar het bij deze afweging om gaat is dat de beroepskracht beoordeelt of hij zelf, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in voldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren. In alle gevallen waarin hij meent dat dit niet of maar gedeeltelijk het geval is, doet hij een melding.

a) Hulp organiseren en effecten volgen

Meent de beroepskracht dat hij met zijn organisatie of praktijk de leerling/student voldoende kan beschermen tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling, dan biedt of organiseert hij de hulp die daarvoor nodig is. Hij volgt de effecten van deze hulp en doet alsnog een melding als het geweld niet blijkt te stoppen of opnieuw oplaat.

b) Melden

Meent de beroepskracht dat hij met zijn organisatie of praktijk niet in staat is om de leerling/student voldoende te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling, dan doet hij een melding zodat de signalen nader kunnen worden onderzocht en acties in gang kunnen worden gezet die de cliënt en zijn gezinsleden voldoende beschermen.

Alle medewerkers worden bij de start van het schooljaar over deze meldcode geïnformeerd.

Zie voor uitgebreide informatie:

1. 'stb-2013-142; Staascourant: Wijziging meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'
2. 'Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling';
3. 'Bijlage+Informatiesheet+verbeterde+Meldcode+-+Wat+betekent+het+voor+organisaties'
4. 'Afwegingskader bij meldcode kindermishandeling'
5. 'Kamerbrief-over-wijziging-besluit-verplichte-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling'
6. 'Kamerbrief-over-aanscherping-werkwijze-meldcode-en-veilig-thuis'
7. 'Afwegingskader Onderwijs en leerplicht meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'
8. Website over kindermishandeling voor onderwijs en kinderopvang
(<https://toolkit.meldcodekmko.nl/>)

De Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang (BOinK) heeft in het kader van de Beweging tegen Kindermishandeling een nieuwe website ontwikkeld voor professionals uit het onderwijs en in de kinderopvang. Op deze site vinden leraren, onderwijsassistenten, pedagogisch medewerkers, gastouders en andere professionals uit de twee branches betrouwbare informatie over dit onderwerp, gebundeld en overzichtelijk bij elkaar.